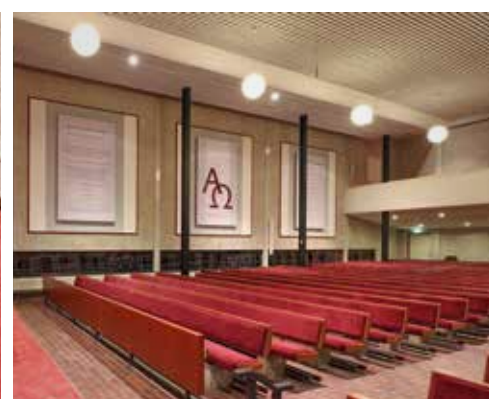
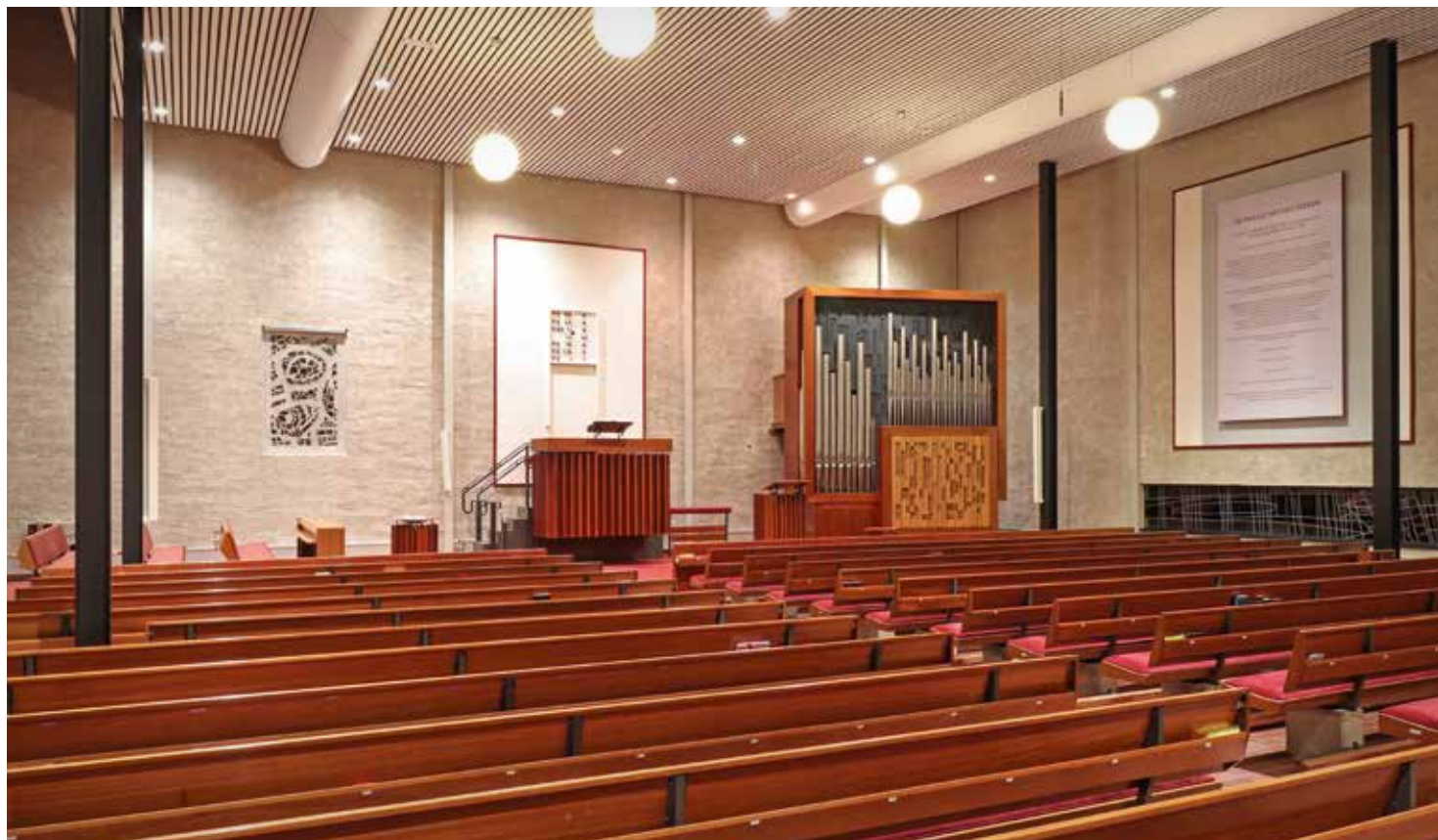

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de

SAAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Ridderkerk-Slikkerveer

08/10/2020
jaargang 99

nr **02**

Van 1974 tot 1982 wordt de gemeente van Ridderkerk-Slikkerveer gediend door ds. A. Elshout. Op verzoek van het Deputaatschap voor de Zending is hij in 1979 en 1980 echter een aantal maanden werkzaam op het zendingsveld in Izi (Nigeria), waar een bijzondere noodsituatie is ontstaan. In de weken voor zijn vertrek is hij regelmatig op het zendingsbureau in Rotterdam te vinden. Als hij daar ds. A.F. Honkoop tegenkomt en

deze opmerkt dat het een hele onderneming is om naar Izi te gaan en dat je daar nogal durf voor nodig hebt, is de reactie van ds. Elshout: 'Of ik zoveel durf, weet ik niet. Weet je wat ik niet durf? Ongehoorzaam te zijn! Deze opdracht is mij opgelegd en ik heb met ongehoorzaam te zijn al heel wat 'leergeld' moeten betalen'. Tijdens de afwezigheid van ds. Elshout, gaat er vrijwel iedere zondag een gastpredikant in Slikkerveer voor.

Een gebed uit de diepte

Deze psalm is een gebed uit de diepte. In de inleiding schrijven de statenvertalers: ‘een hartgrondig gebed van een godzalig mens zeer beroerd zijnde vanwege zijn zonden, vertrouwend nochtans vastelijk, dat God hem die vergeven zal’.

*Uit de diepten roep ik tot U, o HEERE...
Psalm 130:1*

We kennen allemaal wel diepten, moeite en verdriet in ons leven als gevolg van de zonde. De dichter wijst op een dieperliggende oorzaak waarom hij in de diepte is, namelijk zijn bedreven zonde tegen God. Heeft u bij het licht van Gods Geest en Woord de ontzaglijke diepte, waarin wij ons moed- en vrijwillig gestort hebben, al gezien? Dan kan het niet anders of u bent gaan roepen tot God, dringend en aanhoudend. ‘HEERE, hoor naar mijn smeken, laat Uw oren opmerkende zijn op de stem mijner smekingen’. Weet u wat het wonder is? Zo’n gebed blijft niet in de diepte, maar stijgt naar de hemel.

We horen de dichter in zijn roepen tot de HEERE zijn schuld belijden. Opvallend is dat hij niet zegt: ‘indien ik mijn zonden gadesla...’, maar: ‘als Gij de zonde gadeslaat! Begrijpt u dat verschil? Het gaat er niet om hoe een mens tegen de zonde aankijkt, maar hoe GóD die ziet! Dat wordt werkelijkheid als de Heilige Geest u stelt tegenover Gods onkreukbare heiligheid. Dan zijn zonden geen menselijke zwakheid, maar overtreding van Gods goede geboden. Dat doet uitroepen: ‘Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan?’

‘Gadeslaan’ betekent dat de HEERE in gedachtenis houdt, dat Hij niet vergeet om de aan de ongerechtigheden verbonden straf uit te voeren! Dat we toch zouden beseffen dat de HEERE niet over

de zonden heen stapt! Maar ‘gadeslaan’ betekent ook een nauwkeurig onderzoek instellen. Hij kent ons volkomen tot in de diepste schuilhoeken van ons hart! Laten we toch niet denken dat wij onze zonden voor God verborgen kunnen houden als Hij ons onderzoekt.

‘Bestaan’ betekent hier: staan blijven. Is het al uw levensvraag geworden? Hoe zal ik met mijn hemelhoge schuld staande blijven in Gods rechtvaardig oordeel? Dat is onmogelijk. Dan kan de mens op duizend vragen van God als Rechter niet één antwoord geven! Zal dan de uitroep niet zijn: ‘Wee mij, ik verga!’ Niets anders te kunnen zeggen dan: ‘Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig’.

Ons verdorven hart zal uit zichzelf nooit buigen onder God. Alleen door Woord en Geest leert het hoogmoedige hart buigen onder God en het schuldige hart het vonnis van God onderschrijven.

Het blijft niet bij het schuld belijden van de dichter. Nee, waar het ware schuldbesef gevonden wordt, komt ook een dorst naar en roepen om vergeving van de schuld. Het ontdekkende werk van de Heilige Geest is geen doel op zich, maar is er op gericht om een arme, verloren zondaar aan de voeten van Christus te brengen.

Dan is er hoop voor u, die gebukt gaat onder uw schuld, dat u de HEERE niets ongerijmds kunt toeschrijven: ‘Wie Mij aanroept in de nood, vindt Mijn gunst on-eindig groot’.

Wat een onbevattelijk woord van troost: ‘Maar bij U is vergeving’. Hoe dat kan? Schuift God het verdiende vonnis terzijde? Doet Hij afstand van Zijn recht? Nee, dat is onmogelijk! Hier zien we wat Gods genade vermag. God heeft voor een Borg gezorgd, Die plaatsvervangend de straf zal dragen. Jezus Christus, Die, gehoorzaam aan Zijn Vader, als een lam ter slachting is geleid. De dichter mag gelovig zien op Jezus Christus, in Wie Gods rechtvaardigheid en barmhartigheid verenigd zijn. Dan is het zo duidelijk: ‘Maar bij U is vergeving’.

Het woord ‘vergeving’ dat hier wordt gebruikt, wijst ook op een bereidheid bij de HEERE tot vergeven. Hij is in Jezus Christus gaarne vergevende! Is dat geen aansporing voor u, die moet uitroepen: ‘Zo Gij,

ds. J.B. Huisman,
Ermelo

In dit nummer

4 Commentaar:
De tweede golf

10 Gods dienaressen en
seksueel misbruik

20 Op de sabbat,
dat is op de rustdag...

- 2** Een gebed uit de diepte
- 3** Leren op de school van Christus [40]
- 5** Bijbelstudie [10]:
Het onheilig gebruik van het reukwerk
- 6** Pastoraat [5]: Pastoraat in het
psychisch lijden
- 8** De Vroege Kerk [9]
- 9** Verdwenen gemeente [3]
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 14** Berichten
- 14** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubriek

HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere wie zal bestaan?, om u tot Christus te wenden met al uw ongerechtigheden? Laat u toch nooit van Hem afhouden in de gedachte dat uw zonden te veel en te groot zouden zijn! Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol!

Schuldige zondaren zijn welkom bij Christus! 'Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven.' Wat zou de vrucht zijn van het smaken van de vergeving in Christus? De dichter geeft zelf het antwoord: '...opdat Gij gevreesd wordt.' Niet ómdat Hij gevreesd wordt. Bij het laatste zou vergeving van zonden door de HEERE afhankelijk worden van menselijke verdienste. Er staat: 'opdat', dat geeft alleen maar het doel aan, een roemen in de genadige ontferming van de HEERE.

Wat zou de vrucht zijn van het smaken van de vergeving in Christus? De dichter geeft zelf het antwoord: '...opdat Gij gevreesd wordt.' Niet ómdat Hij gevreesd wordt.

'Vrezen' betekent hier niet benauwd en angstig zijn. Dat vrezen is juist door de HEERE weggenomen. Hier wordt bedoeld kinderlijk ontzag voor de HEERE; het in hartelijke wederliefde dienen van de HEERE in de weg van Zijn geboden en instellingen. Maar ook een leven als Maria; veel aan de voeten van Christus te zitten om onderwezen te worden in de geheimen van het zalig worden.

Hoe is het bij u, geliefde lezer? Is Christus, in Wie vergeving te vinden is voor de grootste der zondaren, u al dierbaar en onmisbaar geworden? Nee? Weet toch, buiten Jezus is geen leven maar een eeuwig zielsverderf. Zoek toch te schuilen achter Zijn bloed, dat reinigt van alle zonden! Ja? Dan zult u zeker kunnen instemmen met het laatste deel van de psalm: '...want bij de HEERE is goedertierenheid, en bij Hem is veel verlossing. En Hij zal Israël verlossen van al zijn ongerechtigheden.'

Ralph Venning

Leren op de school van Christus [40]

Deel III Kinderen

1. DE KENNIS DIE DE KINDEREN HEBBEN VAN DE VADER (vervolg)

Het kennen van de Vader is niet alleen weten dat God een Vader is, dat Hij die naam en die eigenschap heeft. God wordt in de Bijbel vaak de Vader genoemd: de Vader van onze Heere Jezus Christus (Ef. 3:14), de Vader van ons geloof (Matth. 23:9), de Vader van de barmhartigheden (2 Kor. 1:3), de Vader van de heerlijkheid (Ef. 1:17), de Vader van de geesten (Hebr. 12:9), de Vader van de lichten (Jak. 1:17). Maar het kennen van de Vader betekent nog meer dan dit.

Het kennen van de Vader is niet slechts het weten dat Hij de Vader is van alle heiligen in het algemeen. Ze zijn allen uit God verwekt en geboren. Daarom dragen ze niet alleen Zijn Naam, maar ook Zijn beeld. U kunt het beeld van de Vader zien in de ogen van de zuigeling. Maar toch is ook hiermee niet alles gezegd over de kennis van de Vader.

Het kennen van de Vader is door God onderwezen te zijn, of de zalving van de Heilige te hebben, waardoor zij onderwezen worden en alle dingen weten die met de zaligheid te maken hebben (1 Joh. 2:20, 27). Dat is wat gezegd wordt van deze kinderen (vers 13), maar het is nog niet alles wat ermee bedoeld wordt. Want door God onderwezen te worden, is in het verbond besloten en komt alle heiligen toe, zowel de zuigelingen als de anderen (Hebr. 8:11).

Het kennen van de Vader dat in deze tekst bedoeld wordt, is Hem te kennen door verborgen omgang. Als iemand God kent als zijn Vader en zichzelf als Zijn kind, dan wijst dat op een toestand van zekerheid. Het is een wederkerige kennis, zoals die van de bruid: 'Ik ben van mijn Liefste en Hij is van mij'. Het is een kennis die in staat stelt om met Thomas te zeggen: 'Mijn Heere en mijn God'. Onze Zaligmaker beloofde Zijn discipelen, toen ze nog zuigelingen in de genade waren, dat wanneer de Geest over hen uitgestort zou zijn, zij hun vereniging met Hem zouden kennen, die dezelfde was als met de Vader (Joh. 14:8-20).

In het kennen van de Vader door gemeenschap en ervaring (1 Joh. 1:3) ondervinden ze een mededeling van Zijn vaderlijke liefde. Sommigen zien het aangezicht van de koning niet, ook al zijn ze geroepen naar zijn paleis, zoals Abraham dat overkwam. Maar dezen hebben een kennis van de Vader door genieting van Hem. Zij ervaren en gevoelen dat Zijn liefde in hun harten is uitgestort. Het licht van Zijn aangezicht is over hen verheven en zij wandelen in het licht en de vreugde van Zijn zaligheid (1 Joh. 1:3-7). Ze merken dat de Vader hen omhelst in Zijn armen en aan Zijn boezem legt.

(wordt vervolgd)

Uit: "Leren op de school van Christus", Ralph Venning (uitg. Brevier).

De tweede golf

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

De tweede golf van coronabesmettingen heeft zich inmiddels in ons land aangekondigd. Geen wonder dat velen bevreesd zijn voor de gevolgen.

Wij hebben geen recht op kerkgang en kerkelijke activiteiten.

Wat betekent dit bijvoorbeeld voor de kerkgang en allerlei kerkelijke activiteiten die voorzichtig weer op gang zijn gekomen? Tegelijkertijd neemt de onvrede over het regeringsbeleid toe. De een vindt het te streng, de ander vindt dat het tekortschiet. Veel jongeren willen feesten, voetbalsupporters willen kunnen schreeuwen. Mensen willen elkaar weer gewoon kunnen ontmoeten. Dat laatste is ook begrijpelijk. Anderhalve meter afstand houden van elkaar is onnatuurlijk. Ouderen willen hun kinderen en kleinkinderen kunnen omhelzen. Heel deze coronacrisis zou ons moeten doen beseffen dat we nergens recht op hebben. Niet op leven en gezondheid, niet op normaal sociaal verkeer en ook niet op kerkgang en allerlei kerkelijke activiteiten. Dat het een onverdiend geschenk van Boven is als dat alles er toch mag zijn. Maar alleen Gods levendmakende genade brengt ons op de rechte plaats.

Niet gemakkelijk

Dat alles neemt niet weg dat ook de vraag naar de politieke verantwoordelijkheid mag en moet worden gesteld. Daarbij moeten we ons echter hoeden voor lichtvaardige beschuldigingen en niet-onder-

bouwde conclusies. Voor onze overheid is de situatie niet gemakkelijk. Met het coronavirus hebben we te maken met een nieuwe ziekte, waarbij je maar moest afwachten hoe die zich zou gedragen. Het bestrijden van zo'n epidemie vereist forse ingrepen in het maatschappelijk leven. Ingrepen die we totaal niet gewend zijn. In een dergelijke situatie vinden allerlei verdenkingen gemakkelijk gehoor. Complottheorieën die duidelijk zouden maken wie er allemaal achter zitten en welke duistere krachten belang zouden hebben bij de huidige gang van zaken. Hoe met opzet corona erger voorgesteld wordt dan het is. Ook onder ons vinden zulke verhalen gehoor. Het Reformatorisch Dagblad schonk daar uitgebreid aandacht aan. Laten wij ons niet te veel leiden door de wetenschap die van God en Zijn dienst niet weten wil, zo vragen sommigen zich af. Beschouwen we daarom de richtlijnen van het RIVM en de WHO als de absolute waarheid? Zijn we wel op de goede weg als we de restricties van de overheid op het houden van kerkdiensten stellen boven de Bijbelse vermaning om de onderlinge bijeenkomst niet na te laten? In Amerika heb je ds. John MacArthur die gewoon kerk blijft houden ondanks een rechterlijk verbod, maar waar blijven wij?

Kritisch volgen

Om met dat laatste te beginnen, er is reden genoeg om het overheidsbeleid in dezen kritisch te volgen. Wordt de grote betekenis van de eredienst wel beseft? Gelukkig dat bij de jongste maatregelen, waarbij de horeca en de stadions werden ingeperkt, de kerken zijn ontzien. In principe moeten we ons houden aan de regels van de overheid. Zij is Gods dienaar, ons ten goede (Rom. 13:4). Onze overheid beschikt over deskundigen om de verschillende risico's zo goed mogelijk in te schatten. We moeten niet te gauw denken dat wij het beter weten. Kerkenraadsleden worden niet gekozen op basis van hun deskundigheid inzake besmettelijke ziekten en predikanten worden daarvoor niet opgeleid, zoals zij na een aardbeving ook niet de meest aangewezen personen zijn om te oordelen over de veiligheid van het kerkgebouw. Daar zijn andere instanties voor.

Maar heeft de wetenschap dan in alles het laatste woord? Dat zeker niet. Denk maar aan de evolutietheorie. Ook op wetenschappelijk gebied geldt dat ons kennen ten dele is. Elke wetenschapper die zijn plaats weet, zal toegeven dat hij nog een heleboel niet weet. Maar tevens mogen we dankbaar zijn voor allerlei kennis en kunde zeker ook op medisch gebied, ook al is die in handen van mensen die helaas met God geen rekening houden.

Rijk aan inzicht

Calvijn wist van de onpeilbare diepte van de zondeval. Toch schreef hij in zijn Institutie opmerkelijk positief over de kennis van heidense geleerden. Hij constateerde dat in de werken van heidense schrijvers het licht der waarheid wonderbaarlijk schittert. Natuurlijke mensen waren in hun onderzoek 'scherpzinnig en rijk aan inzicht'. Daaruit blijkt 'hoeveel goederen de Heere aan de menselijke natuur gelaten heeft, nadat zij van het ware goed beroofd is' (boek 2, hoofdstuk 2 par. 15).

Op grond van het negende gebod moeten we voorzichtig zijn om het coronavirus te verbinden aan allerlei duistere machten en krachten. Al weten we dat de duivel niet zal nalaten om deze epidemie te gebruiken om de geregelde kerkgang te ondermijnen, dat is heel wat anders dan geloof te hechten aan allerlei onbewezen beschuldigingen in de richting van anderen. Ook in dezen mogen we 'niemand lichtelijk en onverhoord oordelen of helpen veroordelen' (Heid. Cat.; vraag 112).

‘Gij zult geen vreemd reukwerk op hetzelfde aansteken, noch brandoffer noch spijsoffer; gij zult ook geen drankoffer daarop gieten. Doch naar het maaksel dezès reukwerk, hetwelk gij gemaakt zult hebben, zult gijlieden voor uzelfven geen maken; het zal u heiligheid zijn voor den HEERE.

De man die dergelijke maken zal, om daaraan te rieken, die zal uitgeroeid worden uit zijn volken’.

Éxodus 30:9, 37, 38

Het onheilig gebruik van het reukwerk

De Heere heeft een heilige afkeer van alles wat van Zijn inzettingen afwijkt. Er mag geen vreemd reukwerk, gemaakt van andere stoffen, gebruikt worden. Ook de wijze van toebereiden en de plaats waar het reukoffer gebracht wordt, moeten naar Gods voorschrift zijn.

ds. C.A. van Dieren,
Rijssen

Reukwerk dat vreemd is, tekent ons de ongehoorzaamheid waarmee de zondeval begon. Vanaf die tijd zit elk mens vol van eigen reukwerk om God te behagen en te bewegen. Hij bedoelt zichzelf, zelfs in de allerheiligste verrichtingen. Of denkt u van niet? In ons bidden proberen we God tot onze Knecht te maken. We schrijven Hem de weg voor. Wie zit er dan op de troon? Ons gevallen ‘ik’. We hebben ontdekkend licht van de hemel nodig om aan dit vreemde reukwerk ontdekt te worden. Dan wordt het: ‘Heere, leer U ons bidden’.

Op de leerschool

Maar kan of mag een onbekeerde dan nog wel bidden? Kunnen we er maar beter

mee ophouden? Nee, dat is een list van de duivel. We mogen het bidden niet nalaten. Vraag of u op de leerschool van Gods Geest mag leren bidden, net als Saulus. Die eigengerechtigte farizeeër moest inleven dat zijn bidden, hoe langdurig ook, slechts vreemd reukwerk was. Door al zijn gebeden kwam een streep en ze werden in één ogenblik tot blinkende zonde voor God. Christus, de hemelse Apotheker, verlostte hem van zijn onreine reukwerk. Heeft Gods volk altijd juist reukwerk? Kunnen zij altijd bidden? In Gods Woord lezen we over Petrus, die tot Christus bad: ‘Heere, wees U genadig; dit zal U geenszins geschieden’. Dat was vreemd reukwerk. Gods kinderen kunnen zo vol vleeselijke gebeden zitten. Oók waarvan ze niet

weten dat het vreemd vuur is. Want wat is de diepste bedoeling van hun gebed? Gaat het om Gods eer of om van de strijd verlost te zijn? Wat ligt er veel schuld in de allerheiligste verrichtingen!

Zonde van de hoogmoed

Een ander onheilig gebruik gaat over reukwerk om zelf ‘daaraan te rieken’. Dan wil een mens zichzelf bewieroken en zélf de eer ontvangen, die alleen God toekomt. Dat is de zonde van de hoogmoed, de wortel van de val. De mens wilde als God zijn. Laten we niet naar de wereld kijken, maar ons afvragen hoe óns bestaan is. Wat leeft er onder de schijn van nederigheid? Kent u Saul, Judas en Achitófel? Het hoogmoedige bestaan is ook Gods Kerk niet vreemd. Wat komen ze daardoor in het donker terecht en wat moeten ze zich dan om hun zelfbedoelingen verfoeien.

Er is ook nog onheilig vuur. Nadab en Abihu namen geen vuur van het brandofferaltaar om het reukwerk aan te steken. Ze dachten God een dienst te doen, maar het namaakwerk werd hun dood. Namaakwerk is huichelarij, nabijkomend werk. Wat echter niet van Christus, het Brandofferaltaar is, kan God niet behagen.

Als we eerlijk zijn, wie moet dan niet zeggen ook vol van vreemd vuur te zijn? Wat een wonder dat God al het onheilige vuur en reukwerk, ook van de Zijnen, nog verdraagt. Dat kan alleen omdat Christus uit louter genade zelfs tot de laatste zucht Zijn Kerk verzoent en zuivert.

Vragen

1. Waar wijst vreemd reukwerk op?
2. Het moet in ons bidden gaan om Gods eer. Wat houdt dat in voor onze gebeden?
3. Wat is geveinsd bidden en wie doet dat?

Pastoraat in het psychisch lijden

Wat verstaan we onder psychisch lijden, onder psychische nood? En hoe gaan we daar mee om? Daarover gaat het in dit artikel.

G. van Veldhuisen,
Waarde
pastoraal werker
voor de Stichting
Hulpverlening in de
Particuliere Synode
Zuid

Er is lichamelijke nood en psychische nood. Lichamelijke nood wordt veroorzaakt door allerlei lichamelijke beperkingen, bijvoorbeeld artrose of een hernia. Maar nu gaat het over psychische nood. 'Het is psychisch', zeggen we dan..., 'het zit tussen je oren'. Oorzaken komen soms van binnenuit: er ontbreekt dan 'gewoon' een stofje in je hersenen. Maar soms zijn er oorzaken van buitenaf: zoals pestgedrag of traumatische ervaringen in je jeugd.

Bij psychisch lijden moeten we denken aan problemen die verband houden met het gedrag, de beleving van jezelf en het denken over jezelf. Daarnaast is ook de relatie met anderen (zoals ouders, man of vrouw, kinderen, gemeente, vrienden en werk) van grote betekenis. In veel gevallen gaat het om complexe problemen, die diep ingrijpen in het leven. Allerlei stoornissen kunnen zich voordoen, zoals een angststoornis, depressiviteit, dwanggedachten, een ontwikkelings- of persoonlijkheidsstoornis, een onverwerkte traumatische ervaring enzovoort.

Zwakke, vermoeidheid, eindeloos tobben, besluiteloosheid, innerlijke conflicten, schaamte, angst, somberheid, minder-

waardigheidsgevoelens, eenzaamheid en een gestoorde communicatie: dat zijn kernwoorden in het leven van mensen die psychisch lijden. Soms wordt het leven zo zwaar dat men opgenomen moet worden.

Draaglast - draagkracht

Wat iemand aankan, wordt wel de draagkracht genoemd. Iemands draagkracht wordt mede bepaald door zijn karakter en hoe hij geleerd heeft problemen op te lossen. De innerlijke bagage die iemand meedraagt, kunnen we zijn draaglast noemen. Elk mens heeft zijn beperkingen en zijn grenzen. De ene mens kan meer op zijn schouders nemen dan de andere. Wanneer iemand meer taken en verantwoordelijkheden op zich neemt (draaglast) dan hij aankan (draagkracht), raakt het evenwicht verstoord en raakt zo iemand psychisch en/of lichamelijk uit balans. In een gezonde situatie zijn draagkracht en draaglast met elkaar in evenwicht. De draaglast kan verhoogd worden door wat ons van buitenaf aangedaan wordt (bijvoorbeeld ontslag), of doordat ons iets overkomt (een ongeluk, een chronische ziekte, het overlijden van iemand die ons dierbaar is). Ook kan de draaglast toenemen doordat men zich laat leiden door verwachtingen en eisen van de omgeving. Als de balans, als het evenwicht chronisch verstoord is, kan dit leiden tot problemen op het psychische vlak.

Hoe gaan we om met mensen die psychisch ziek zijn? De volgende dingen zijn van belang:

1) Onze innerlijke houding

Onze innerlijke houding is het belangrijkste in ons contact met mensen die psychisch lijden. De Zwitserse psychiater Samuel Pfeifer, auteur van het lezenswaardige boek: "Psychische stoornissen en bijbelse zielszorg", zegt ergens: 'Het helpende gesprek begint al nog voordat het eerste woord over de lippen van de hulpverlener of de ambtsdrager komt. Het begint bij onze innerlijke houding ten opzichte van de zieke. Jezus is hier het grote Voorbeeld. Wat een liefde toonde Hij voor mensen die Zijn hulp zochten. Op verschillende plaatsen lezen we: En Hij, de scharen ziende werd met innerlijke ontferming bewogen. Zijn medelijden was een innerlijk meevoelen. Als Jezus naar de scharen gaat, als Hij hen nadert in hun ellende, schuld, angst, godverlatenheid, u kunt invullen wat u wilt, wat zien we dan?

Zien we dan dat er staat: En Jezus de scharen ziende, *sprak*? Nee, er staat iets tussen, iets heel wezenlijks, er staat: en Jezus de scharen ziende - nu komt het: werd *met innerlijke ontferming bewogen* en *sprak*... Dat! Met innerlijke ontferming bewogen! De Heere Jezus treedt de zwakken, de (psychisch) lijdenden met barmhartigheid en liefde tegemoet. Hij is de grote Helper aan Wie we ons altijd moeten spiegelen bij contacten met onze lijdende naaste. Deze barmhartige houding is de belangrijkste voorwaarde voor het troostende en ondersteunende gesprek met psychisch zieken.

2) *Bereidheid om te luisteren*

Luisteren betekent: je naar de ander toewenden. Er helemaal zijn voor de ander, luisteren, jezelf openstellen. Niet direct bedenken wat je zult gaan zeggen, als hij of zij stopt met praten. Jakobus vermaant zijn lezers: 'Een iegelijk mens zij ras om te horen, traag om te spreken'. Wij spreken zo graag en zoveel, en vaak wordt ook van ons verwacht dat we iets zeggen. Maar eerst moeten we luisteren en nog eens luisteren. Vervolgens is er misschien plaats voor bescheiden, verhelderende vragen. En alstublieft geen pasklare antwoorden, verklaringen en adviezen, hoe goed bedoeld ook. Er is veel invoelingsvermogen en geduld nodig, om de goede toon te treffen. Houd er rekening mee dat psychisch zwakke mensen vaak erg gevoelig zijn. Je moet je altijd weer afvragen: Hoe en met welke woorden kan ik deze jongen, dit meisje, deze man of vrouw het beste bereiken?

3) *Nabijheid en trouw*

Nabijheid en trouw zijn de pijlers in de omgang met mensen die psychisch lijden. Het dichtbij zijn, is zo belangrijk! Het hartelijk meeleven, het medelijden, het meelijden, het meedragen. Niet een enkele keer, maar voortdurend. Waar mogelijk en waar nodig. Er zijn zoveel mensen die de hand uitsteken om geholpen te worden, en er zijn zo weinig mensen die de hand uitsteken om te helpen. Toch heeft Jezus ons de opdracht gegeven: 'Draagt elkanders lasten en vervult also de wet van Christus'. Toen Jezus het grote wereldgericht aan het einde van de tijden beschreef, vroeg Hij niet naar woorden, maar naar daden. De rechtvaardigen riep Hij toe: 'Voor zoveel gij dit een van deze Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan'.

Pastoraal bezoek is bezoek in Naam van de grote Ambtsdrager, de Heere Jezus Christus. Hij heeft het Zelf gezegd in Matthéüs 25, het aangrijpende hoofdstuk over de wederkomst: 'Ik ben krank geweest, en gij hebt Mij bezocht'.

Wat hebben mensen die psychisch lijden nu nodig? Aandacht en begrip! Regelmatig kom ik mensen tegen die erg teleurgesteld zijn vanwege het ónbegrip dat ze, ook binnen de christelijke gemeente, ontmoeten. Nu is het ook moeilijk om je te verplaatsen in iemand die psychisch lijdt. Kunt u zich voorstellen wat het is om dag in dag uit te leven met de gedachte: 'Ik ben waardeloos, voor de mensen en voor God?' Te leven met zo'n innerlijke pijn of beschadiging dat men tot automutilatie (zelfverwonding) komt. Dat geeft uiterlijke pijn om de innerlijke pijn maar niet te hoeven voelen. Te leven, zelfs met dwanggedachten tot de dood.

Dat we psychisch lijdenden niet altijd (kunnen) begrijpen, nemen ze ons niet zo gauw kwalijk. Laten we het ook maar eerlijk zeggen: ik vind het zo moeilijk om me in jouw strijd en nood in te leven. Anders wordt het wanneer onbegrip en onkunde leiden tot zwaarwegende woorden en/of zelfs tot (ver)oordelen. Vooral denk ik hier nu aan het verband dat wel gelegd wordt tussen psychische gesteldheid en geestelijke staat. De psyche en de ziel van de mens worden dan vereenzelvigd. Het blijkt voor te komen dat van iemand die in zwaar depressieve buien tot automutilatie komt, gezegd wordt dat hij/zij geen kind van de Heere kan zijn. Het komt ook voor dat tegen iemand, die door psychische zwakte maar één dienst op zondag kan bijwonen, gezegd wordt dat hij/zij daarom niet aan het Avondmaal des Heeren kan gaan. Kort samengevat wordt er nogal eens gezegd: Psychische nood is gebrek aan waar geloof. Want vanuit een levend geloof zou je wel anders praten. Zo spreekt en doet een kind van God niet. Zo worden mensen soms keihard afgeschreven. De Heere schrijft echter niet af, maar Hij schrijft aan...

Ga maar met je hart

Omzien naar elkaar, dat is de taak die de

Heere op de schouders van mensen heeft gelegd. Begeleiden in het lijden. Dat is verre van eenvoudig. Dat is ook mijn ervaring in het werk dat ik voor de Stichting Hulpverlening in de PS Zuid mag doen. Pastoraal bezoek is bezoek in Naam van de grote Ambtsdrager, de Heere Jezus Christus. Hij heeft het Zelf gezegd in Matthéüs 25, het aangrijpende hoofdstuk over de wederkomst: 'Ik ben krank geweest, en gij hebt Mij bezocht'. Jezus vereenzelvigd Zich met hen die hongerig, dorstig, ziek en gevangen zijn. Pastoraat aan psychisch zieken kan soms uitzichtloos lijken. Maar het moet wel gebeuren! Het mag gebeuren, in gehoorzaamheid aan de Koning Die op de jongste dag zal zeggen: 'Voor zoveel gij dit een van deze Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan'.

PRAKTISCHE TIPS:

- Neem mensen altijd serieus
- Leef hartelijk mee: een telefoontje, een kaartje, attentie met verjaardag/kerst
- Verdiep je in de problematiek! Lees de boekjes van ds. A. Elshout e.a.
- Bezoek trouw, niet te lang: klein stukje lezen, kort gebed
- Denk aan familieleden en mantelzorgers

Allen die psychisch lijden, degenen die hen in liefde omringen en hen die pastorale steun willen bieden, wens ik van harte de woorden van Psalm 81:12 toe:

*'Opent uw mond;
Eist van Mij vrijmoedig,
Op mijn trouwverbond;
Al wat u ontbreekt,
Schenk Ik, zo gij 't smeekt,
Mild en overvloedig.'*

(wordt vervolgd)

Kerkvaders over de verlossing door Christus

J.N. Mouthaan,
Veenendaal

In de Vroege Kerk ging de meeste aandacht uit naar de persoon van Christus. Gezien de vele ketterijen was dat ook begrijpelijk. Toch vergaten ze niet ook over Zijn werk te spreken.

In de Vroege Kerk zijn belangrijke fundamenteen gelegd voor het licht der waarheid dat wij nu mogen bezitten.

Wie vanuit het rijke en volle zicht van de Heidelbergse Catechismus terugkijkt naar de Vroege Kerk, komt misschien in eerste instantie wat teleurgesteld uit. Veel van wat wij nu als waardevol koesteren, was toen nog nauwelijks benoemd of uitgewerkt. Maar wie goed kijkt, ziet dat belangrijke fundamenteen gelegd zijn voor het licht der waarheid dat wij nu mogen bezitten. De heidense Celsus stelde spottend de vraag: 'Denk je niet dat de Zoon van God iets belachelijks heeft gedaan door zich naar de Joden te laten sturen?' (geciteerd in Origenes, "Tegen Celsus", VI.78). Dwars tegen dat Griekse denken in hielden de kerkvaders vast aan een historische verschijning van de Zoon van God. Origenes verklaart dit struikelblok juist tot het meest wonderlijke van het christelijk geloof: 'Maar van alle wonderlijke en machtige daden die met Hem verband houden, overtreft dit ten enenmale de bewondering van de menselijke geest (...), namelijk dit: hoe het te geloven is dat zo'n groot vermogen van goddelijke Majesteit, dat eigen Woord des Vaders en die eigen Wijsheid Gods, waardoor alle dingen,

zichtbaar en onzichtbaar, zijn geschapen, is verschenen in Judéa binnen de grenzen van een mens. Ja, dat de Wijsheid Gods in de schoot van een vrouw is ingegaan en als een zuigeling is geboren en kreten heeft geuit als het gehuil van kleine kinderen' ("Over de beginselen", II.6.2).

Adam en Christus

De kerkvader Irenaeus zegt dat Christus heeft gedaan wat Adam had móeten doen. Hij noemt dat recapitulatie, afgeleid van een Grieks woord in Efeze 1:10. In Christus is de hele menselijke geschiedenis overgedaan en onder een nieuw Hoofd samengebracht: 'Sinds Hij is mens geworden, heeft Hij in Zichzelf de lange menselijke geschiedenis onder één hoofd samengevat ('recapitulavit'), door in het kort voor ons de zaligheid te verwerven, zodat wat we in Adam verloren hadden, namelijk het vertonen van Gods beeld en gelijkenis, wij dat in Christus Jezus weer terug zouden krijgen' ("Tegen de ketterijen", III.18.1). Met deze woorden wordt niet alleen duidelijk dat de verlossing door Christus een herstellen van Gods beeld is, maar wordt ook de grondslag gelegd voor de leer van

het werkverbond en het genadeverbond. Een van de mooiste boeken uit de Vroege Kerk over het werk van Christus is "De menswording van het Woord" van Athanasius van Alexandrië. De noodzaak van de menswording heeft volgens hem alles met onze schuld te maken: 'Het is immers nodig (...) dat u inziet dat onze schuld Hem heeft bewogen om af te dalen en dat onze overtreding de mensenliefde van het Woord heeft wakker geroepen' ("De menswording van het Woord", IV). Door de schuld van de mensen ging het door God geschapen werk ten onder. Tegelijk zou het ongerijmd zijn als God de mens de zonde vergaf, want Hij had gedreigd dat de mens na overtreding de dood zou sven. Hoe kon deze tegenstelling opgelost worden?

Athanasius maakt duidelijk dat niets de mens kan helpen dan alleen de komst van de Zoon. Niemand anders kan het geschonden beeld van God herstellen dan Degene Die Zelf het beeld van God is, de Heere Jezus Christus. Hoewel volgens de Grieken de kruisiging een dwaasheid is, keert Athanasius het precies om. 'Juist die dood, die ze Hem als een smaad meenden op te leggen, was een zegeteken tegen de dood zelf' ("De menswording van het Woord", XXIV). Door de dood van Christus is de dood gedood. Het sterven is voor degenen die in Christus geloven geen straf meer, maar alleen een ontbonden worden op de tijd die God aan ieder heeft gesteld, om een betere opstanding te verkrijgen ("De menswording van het Woord", XXI).

Ambten van Christus

De kerkvaders schrijven ook over Christus als Profeet, Priester en Koning. In Christus komen alle ambten uit het Oude Testament samen. Alles wat de profeten, priesters en koningen hebben gehad, hebben zij volgens Eusebius van Ceasarea gekregen van Christus, de Hogepriester van het heelal, de Koning van de ganse schepping en de Aartsprofeet van al de profeten van de Vader ("Kerkelijke geschiedenissen", I.3.7). Eeuwen later wordt deze onderscheiding verder uitgewerkt door Calvin en ontvangt het in de Heidelbergse Catechismus een troostvolle verwoording (HC, 12/31). Wat de kerkvaders over Christus wisten en begrepen, hadden ze hartstochtelijk lief. De Zaligmaker heeft gezegd: 'En een iegelijk, wien veel gegeven is, van dien zal veel geëist worden' (Luk. 12:48). Ons is meer gegeven. Hebben wij ook meer lief?

(slot volgt)

Sneek

Na het vertrek van ouderling J. van Wageningen leidde ouderling T.A. Cornet beide diensten in de afdeling Sneek. Dat vergde veel van hem, maar het werk had de liefde van zijn hart.

L. Vogelaar,
Scherpenzeel

‘Hij zat met zijn schip soms ver in Duitsland, maar kwam elk weekend naar huis.

‘s Maandagsmorgens moest hij dan al heel vroeg weer weg’, zegt zijn oudste dochter. ‘Vaak kwam vader ‘s zaterdags pas thuis. Dan ging hij de preek van zondagmorgen voorbereiden. ‘s Avonds liep hij een rondje langs de haven. Als hij een schipper uit eigen kring zag, nodigde hij hem uit voor de diensten. ‘s Zondags zat vader tussen de diensten op de slaapkamer boven om de preek door te nemen die hij ‘s avonds zou lezen. De zaterdagmiddag was voor het gezin, behalve als er een predikant kwam. Vader haalde hem dan van het station. De ene zondag gingen we een poosje naar organist Van Drie, de andere zondag kwam hij met zijn gezin bij ons. Tijdens de gesprekken rolden de tranen vader weleens over de wangen. Over zijn innerlijk was hij erg gesloten, maar hij sprak met zijn levenswandel. In het bedrijf kreeg hij grote moeilijkheden, maar ik heb hem nooit opstandig gezien. ‘Wat God doet, is goed’, zei hij later.’

Consistoriekamer gesloten

Na het vertrek van ouderling Van Wageningen gaf diaken Den Boer catechisatie. ‘In onze huiskamer, aan onze vijf kinderen en

Voortaan moesten we voor de dienst in de gang zitten en daar het gebed doen. Wanneer ik als enige ambtsdrager aanwezig was, zat ik op de gang te wachten tot het tijd was om te beginnen.’

nog zo’n negen anderen’, vertelde hij. ‘In de Doopsgezinde Kerk mochten we lange tijd de grote consistoriekamer gebruiken, totdat de kosteres in de gaten kreeg dat de meesten van ons de Christelijke Gereformeerde Kerk hadden verlaten. Voortaan moesten we voor de dienst in de gang zitten en daar het gebed doen. Wanneer ik als enige ambtsdrager aanwezig was, zat ik op de gang te wachten tot het tijd was om te beginnen.’

Voorgangers ophalen

Ouderling Cornet verhuisde in 1974 van Sneek naar Krimpen aan de Lek, waar hij monteur op een scheepswerf werd. In 1983 werd hij diaken in de Christelijke Gereformeerde Kerk van Rotterdam-Kra-

lingen en in de jaren 1984-1994 was hij weer ouderling. In Sneek bleef diaken Den Boer als enige ambtsdrager over. Tijdens de classisvergadering in Kampen op 3 oktober 1974 lichtte hij de situatie toe. ‘De classis voelt thans nog weinig voor opheffing van de afdeling Sneek’, noteerden de scribae. Den Boer las nu ‘s zondagsmiddags, terwijl er voor de avonddienst een ouderling uit Oudemirdum of Lemmer kwam. ‘Eén van hen had een auto, de anderen moest ik ophalen en terugbrengen’, zegt Den Boer. ‘Ik heb ook wel studenten in Emmeloord van de bus gehaald. Maar ik was jong; het was geen opgave. Voorgangers die een zondag in Akkrum waren, kwamen voor een middagdienst naar Sneek, en andersom. Hen moest ik soms ook halen en brengen, en ze aten bij ons.’

Verdriet over de opheffing

Een echtpaar vertrok naar Bolsward. Organist H. van Drie verhuisde naar Zeist. Koster J. Smit, een voormalige schipper, ging naar Maranatha in Rijssen. Ook anderen trokken weg. ‘We bleven maar met een man of tien over’, zegt Den Boer. ‘Toen zijn we gestopt met de diensten in het zaaltje. Ik heb daar heel veel verdriet over gehad’. In januari 1977 schreef de kerkenraad van Oudemirdum in De Saambinder ‘dat geen kerkdiensten meer in Sneek worden belegd’. De classis Kampen ging op 15 maart akkoord met opheffing van de afdeling. ‘De 10.000 gulden die we gespaard hadden, hebben we aan Oudemirdum gegeven’, zegt Den Boer. Hij ging daar met zijn gezin kerken. ‘De kerkenraad vond dat ik diaken kon blijven, maar ik zei: Ik ben hier niet gekozen.’

Ouderling in Oudemirdum

Ruim tien jaar later kwam hij weer in het ambt. ‘Toen ik mijn naam hoorde afkondigen, dacht ik: Ach Heere, denkt U toch nog aan me?’ In de jaren 1987-1997 was Den Boer ouderling. ‘Het is de beste tijd van mijn leven geworden. We ontvingen daar veel hartelijkheid. En onder de prediking kreeg ik een zegen’. Van Sneek naar Oudemirdum was het drie kwartier rijden. ‘Dat deed ik twee avonden per week voor huisbezoek en één avond voor catechisatie. In Sneek legde ik de ziekenhuisbezoeken af. Toen ik 65 werd, zijn we richting de kinderen getrokken’. Eerst naar Bodegraven. Nu is Den Boer 87 en woont hij in Moerkapelle. ‘Maar de contacten met Oudemirdum zijn gebleven’.

(slot)

Diaken M. den Boer
en zijn vrouw.

Gods dienares en seksueel misbruik

P. Vijfhuizen,
Capelle a/d IJssel

Met enige regelmaat komt seksueel misbruik via de media onder de aandacht. Ook binnen onze gezindte blijkt dit onderwerp een grote zorg.

Omdat ik de laatste jaren van mijn carrière bij de politie werkzaam was als zedenrechercheur in de regio Rotterdam heeft dit onderwerp mijn warme belangstelling. Het waren intensieve en bijzondere jaren, gekleurd door de aard en de impact van een bijzonder stuk politiewerk.

Confrontatie met seksueel misbruik grijpt diep in en roept vele vragen op. Eén daarvan is of justitieel onderzoek per se noodzakelijk is. Binnen deze beperkt toegemeten ruimte wil ik één van die mogelijkheden nader toelichten.

Titel XIV van het Wetboek van Strafrecht, van artikel 239 tot 254a, betreft misdrijven tegen de zeden. Zedenmisdrijven vallen onder de zwaardere delicten, met strafbaarstellingen variërend van twee

maanden tot twaalf jaar gevangenisstraf. Alle strafbare vormen van seksueel misbruik vallen onder de misdrijven, voluit gepleegd binnen onze samenleving, waardoor het Wetboek van Strafrecht van toepassing is.

Slachtoffers staan voor ingrijpende keuzes. Doe ik wel of geen aangifte? En wat zijn de gevolgen daarvan? Die beslissing ligt alleen bij het slachtoffer, of bij de wettige vertegenwoordiger, en is verstrekkend en ingrijpend. Een dergelijke keus vraagt om een gedegen afweging. Slachtoffer en dader zijn vaak familie of bekenden van elkaar. Dat zorgt bij aangifte voor een drempel. Dat heeft de wetgever ook onderkend, want na melding bij de politie blijft de beslissing tot het doen van aangifte nog steeds bij het slachtoffer.

Hulpverlening richt zich op opvang en herstel van slachtoffers. Justitie doet voornamelijk aan waarheidsvinding. Zij heeft bevoegdheden, technieken en (dwang)middelen, die alleen de overheid toekomen. Het is een zwaar traject voor alle betrokkenen.

Een op de zes slachtoffers doet uiteindelijk aangifte, en 80% daarvan leidt tot een veroordeling.

Schaamte en schande vullen dus de doofpot. Kan het de bedoeling zijn dat een slachtoffer, ondanks intensieve hulpverlening, een lange moeizame weg van herstel moet gaan, terwijl een vaak manipulatieve dader vrijuit gaat? Dat is hoogst onrechtvaardig. Daarom pleit ik voor een wettelijk verplichte melding bij zedenmisdrijven, waarbij de keuze om wel of geen aangifte te doen uiteraard blijft bestaan.

Seksueel misbruik is een uiterst beladen en complex onderwerp. De mogelijkheid van een justitieel onderzoek blijft te vaak onderbelicht, of wordt gemeden. Romeinen 13:4 is daarover duidelijk: 'Want zij (de overheid) is Gods dienares, u ten goede. Maar indien gij kwaad doet, zo vrees; want zij draagt het zwaard niet tevergeefs; want zij is Gods dienares, een wreekster tot straf degene die kwaad doet!'

De bereidheid om te sterven

'Schik u om uw God te ontmoeten'.

Amos 4:12

De pest woedt. Bij twintig ziektegevallen zijn twintig mensen gestorven. Het is waar: we leven in een stervende wereld. De dood waart rond en snijdt af degenen die bestemd zijn om te sterven. De wereld van de eeuwigheid wordt bevolkt door gelovigen en zondaars. O, dat we er heel zeker van zouden zijn om te weten waar we naartoe gaan als de bleke boodschapper ons oproept om van de aarde te scheiden! Moge dit voor u en voor mij het ene zijn: om geheel zeker te zijn en niet te twijfelen; om in ons het getuige-

nis te hebben dat we in Christus zijn, en dat Christus in ons is de Hoop der heerlijkheid. Het enige werk in ons korte en onzekere leven zou moeten zijn dat we zekerheid zullen verkrijgen omtrent de erfenis die zal blijven door de ontelbare eeuwen van de grote eeuwigheid heen. Als we zouden weten dat we naar een vergelegen land gaan om daar onze woning voor de tijd van ons leven te betrekken en dat ons daar een erfenis wachtte, wat zouden we angstvallig alle mogelijke inlichtingen willen krijgen over de plaats, de gewoonten van de mensen bij wie we

EEN STEM UIT HET VERLEDEN

naar verwachting zullen wonen, en wat zouden we ons weinig bekommeren om de plaats die we binnen korte tijd voor goed moeten verlaten. Maar toch: wat is dit tegengesteld aan de situatie van velen die belijden naar een betere en eeuwige wereld te gaan! Wat wordt er maar heel weinig aan gedacht dat we in een oogwenk gebracht kunnen worden tot in de onmiddellijke nabijheid van Hem Die onze Rechter zal zijn. O, laten we ernaar staan en laten we bidden dat we geholpen mogen worden om al onze gedachten te wijden aan de dingen die tot onze eeuwige vrede dienen: om nauwer met Jezus te wandelen, steeds te verkeren met Hem Die ons Leven is en van Wie we juist ook nu, als we Hem waarlijk toebehoren, het eeuwige leven hebben!

Mary Winslow (1774-1854)

(Uit: 'Stille overdenking'; uitg. Den Hertog, Houten, 2015)

Boekennieuws

"Getrokken tot Christus. Een puriteinse visie op het plaatsmakende werk en de geloofsvereniging met Christus", Gilles Firmin; Uitg. Brevier; 320 blz.; € 29,90.

Getrokken tot Christus. Een puriteinse visie op het plaatsmakende werk en de geloofsvereniging met Christus

Graag wilde hij struikelblokken wegnemen, opdat zondaren tot Christus worden geleid. Dat was de begeerte van de 17^e-eeuwse puriteinse predikant Gilles Firmin. Zo'n struikelblok was volgens hem dat sommige predikanten vereisen dat zondaren erin moeten berusten dat God hen voor eeuwig verwerpt. Firmin vond met name dat Thomas Hooker en Thomas Shepard hierin te ver gingen. In De Saambinder van 4 juni j.l. heeft onze medebroeder ds. C. Sonneveld hier enkele heldere kanttekeningen bij geplaatst. Daar verwijs ik dan ook graag naar.

In het boek bewijst Firmin een kundig zielenarts te zijn, die weet welke weerstand in het hart leeft tegen vrije genade. Bevreesd was hij voor een bespreken van genade buiten de werking van de wet om. De oprechtheid waarmee hij zielen behandelt, is de waarde van dit boek. Opvallend is ook de achting waarmee Firmin bleef schrijven over medepredikanten met wie hij het niet (helemaal) eens was. Een voorbeeld!

In het boek wisselen praktikale hoofdstukken passages af die best diep gaan voor de gemiddelde lezer. Het werk van Firmin is heel geschikt om tot onszelf in te keren. Het moet maar niet gebruikt worden als een middel om de prediking de maat te nemen. Immers, in onze tijd klinkt nogal snel het verwijt richting

een ontdekkende prediking dat deze voorwaardelijk zou zijn.

Helder is Firmins overtuiging dat in de zaligmakende overtuiging de mens zijn verlorenheid leert kennen. Laat dat onder ons een vaste waarheid zijn en blijven. Ook werkt God door Zijn Geest de vervulling van wat Hij eist in de wet: God liefhebben boven alles. Zo gezien hoeft er geen bezwaar te zijn tegen de uitspraak dat Gods eer boven eigen zaligheid gaat. Niet als een eis waaraan de mens moet voldoen. Hoe zou dat ooit kunnen? Maar als een genadegave Gods, waardoor een onwillige zondaar aan Zijn kant wordt gebracht. Om dan het wonder te mogen beleven dat God Zijn eer, om Christus' wil, juist verbindt aan de zaligheid van verlorenen.

ds. J.M.D. de Heer, Middelburg

"Een wegwijzing in de Heilige Schrift", William Tyndale; uitg. de Banier; 69 blz.; € 8,95.

Een wegwijzing in de Heilige Schrift

Buiten de stadsmuren van Brussel stond van de veertiende tot de achttiende eeuw kasteel Vilvoorde, een donkere burcht met vier zware hoektorens. In een van de kasteelvertrekken zat William Tyndale gevangen, vanaf mei 1535 tot aan zijn terechtstelling anderhalf jaar later. De bijbelvertaler stierf de marteldood omdat hij de Bijbel in het Engels wilde vertalen. Zijn 'ketterij' bestond hierin dat hij de zaligheid uit genade en door het geloof geleerd had, terwijl hij de vrije wil, het vagevuur en het middelaarschap van moeder Maria en alle heiligen ontkende.

In 1530 schreef Tyndale het boekje "A Pathway into the Holy Scripture" (Een wegwijzing in de Heilige Schrift). In dit boekje legde hij uit waarom kennis van de Bijbel noodzakelijk is voor ieder die gelooft. Uitgeverij de Banier geeft nu de Nederlandse vertaling ervan uit onder dezelfde titel "Een wegwijzing in de Heilige Schrift". Kort en bondig legt Tyndale uit wat het belang is van het Oude en het Nieuwe Testament, maar ook wat het Evangelie is, wat de wet wil zeggen, wat beloften zijn, wat het geloof inhoudt. Het gaat ook - zij het kort - over het verlossingswerk van Christus, over de rechtvaardiging van de goddeloze.

Het boekje wordt voorafgegaan door een levensschets van William Tyndale, geschreven door de Schotse predikant en hoogleraar Hugh M. Cartwright.

Op 6 oktober 1536 was het Tyndale's tijd, was het Zijn tijd. Op de strafplaats beval hij zijn ziel aan God en deed hij in het openbaar een kort gebed: 'Heere, open de ogen van de koning van Engeland'. Tyndale werd eerst gewurgd, vervolgens werd zijn dode lichaam aan een paal gebonden en verbrand.

Drie jaar later lag Tyndale's Bijbel (bekend als 'de Great Bible') op de lezernaars van vrijwel alle Engelse kerken. In Londen, aan de Thames, staat het standbeeld van 'de vader van de Engelse Bijbel'.

J. van 't Hul, Lieren

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Aangenomen:

Naar 's-Gravenpolder,
ds. S. Maljaars te Meliskerke.

Beroepen:

Te Drachten,
ds. E.J. Boudewijn te Barneveld-Centrum;
Te Kruijningen,
ds. M. Joosse te Ede;
Te Leerdam,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
Te Lelystad,
ds. P. Mulder te Tricht-Geldermalsen;
Te Lethbridge (Alberta, Canada),
ds. M.T. Al-Chalabi te Brakel;
Te Rotterdam-Alexanderpolder,
ds. R.A.M. Visser te Apeldoorn;
Te Scherpenzeel,
ds. G. van Manen te Elspeet;
Te Vlissingen,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
Te Waarde,
ds. C. van Ruitenburg te Krimpen aan den IJssel.

Bedankt:

Voor Genemuiden, Lisse en Tholen,
ds. D. de Wit te Borssele;
Voor Houten,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
Voor Leiderdorp,
ds. C. van Ruitenburg te Krimpen aan den IJssel.

EMERITAAT DS. VERMEIJ

In de vergadering van de classis Amsterdam van 26 september is aan ds. A. Vermeij van de gemeente Oosterend (Texel) eervol emeritaat verleend met ingang van 1 januari 2021.

VERSLAG VERGADERING CLASSIS MIDDELBURG 4 SEPTEMBER 2020

Ds. J. de Kok opent als consulent van de roepende kerk van Haamstede de vergadering op de gebruikelijke manier. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. J. de Kok; assessor: ds. J.M.D. de Heer; scriba: S. Riemens en quaestor: A.J. van der Maas. Naar aanleiding van artikel 5, de ingekomen stukken, wordt gemeld dat J.R. Dingemans uit Aagtekerke de plaats in de Raad van Advies van Sirjon zal innemen. Een vraag over de post 'Diaconale bijdragen' wordt beantwoord door A. van Heinsberg, secretaris van de CEC.

Bij de ingekomen stukken bevindt zich een melding Inschrijving Kamer van Koophandel, omdat in de toekomst mogelijk meer gewerkt gaat worden met e-herkenning. Het tweede ingekomen stuk is de aankondiging van een ambtsdragersbijeenkomst van het deputaatschap Kerkrecht, waar de nieuwe versies van de DKO en van de Appelregeling besproken worden. Voor onze classis is deze bijeenkomst op 15 oktober in Middelburg-Zuid. Twee rapporten en de verslagen van de kerkvisitaties worden in comité besproken. Ds. De Kok rondt dit deel af en merkt op dat we in de visitatieverslagen lezen van zorgen, maar er mag ook opgemerkt worden dat de Heere doorgaat met het kerkvergaderend werk. Er zijn twee punten van behandeling ingediend. Het ene punt -betreffende een excuus aan de Joden- is reeds tweemaal eerder ter tafel gekomen. Kerkrechtelijk kan een zaak als punt van behandeling alleen opnieuw ingebracht worden als de betreffende kerkenraad aantoonde dat er eerder gehandeld is tegen Gods Woord, of dat er nieuwe argumenten zijn die nog niet zijn meegewogen. De betreffende afgevaardigde geeft aan dat de kerkenraad zich zal bezinnen op eventuele nieuwe argumenten. Er ligt een voorstel van een van de gemeenten om het mogelijk te maken dat de bejaarden in de zaal van Eben Haëzer de kerkdiensten live kunnen volgen door middel van een scherm. De gemeenten in onze classis hebben eigen afwegingen gemaakt omtrent het aanbieden van beeld tijdens de kerkdiensten. Dat is een zaak die 'des kerkenraads' is en die niet op de classis besproken wordt. Aan Cedrah zal gevraagd worden wat hun mening hieromtrent is. In de rondvraag wijst een van de predikanten op het boekje "Om vriend en broed'ren spreek ik nu" van ds. G. Hoogerland en een brief die over deze publicatie is verstuurd. De vergadering stelt vast dat dit een zaak is voor de kerkenraden. Als roepende kerk voor de volgende classisvergadering, op 1 februari, wordt de gemeente van Meliskerke aangewezen. De preses verzoekt ouderling Van Luttkhuizen de vergadering te beëindigen. S. Riemens, scriba

VERSLAG VERGADERING CLASSIS ROTTERDAM 11 SEPTEMBER 2020

Ds. G. Hoogerland opent de vergadering op de gebruikelijke wijze en spreekt enkele hartelijke woorden bij rouw, afscheid, jubilea en koninklijke onderscheiding. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. G.J. Baan; 1^e assessor: ds. G. Hoogerland; 2^e assessor: R. Koster; quaestor: M.J. de Vries; scriba: K. Bel en adviseur: ds. W. Silfhout. Het bestuur van de Petrus Datheenschool meldt dat men een samenwerkingsverband hoopt aan te gaan met de Reformatorische Basisschool in Kootwijkerbroek. Daardoor zou de PD-school als locatie open kunnen blijven. De classis is verblijd met dit bericht. Het proces van samengaan van de gemeente Hoogvliet met Spijkenisse is afgerond. Een ingrijpende gebeurtenis in het kerkelijk leven. Deputaten artikel 49 hebben schriftelijk een positief advies over het samengaan van beide gemeenten uitgebracht. Zij besefden dat achter de toegestuurde notitie veel leed schuilgaat en wensen de kerkenraden en de classis alle wijsheid toe. J.M. de Jonge heeft afscheid genomen als coördinator van het evangelisatiewerk 'In de Gouwstraat'. Hij zal namens de classis hartelijk worden bedankt voor zijn werkzaamheden. In het verslag van de classicale evangelisatiecommissie wordt gevraagd M. Zwemer te benoemen als algemeen coördinator. De classis gaat hiermee akkoord. Het rapport van de onderzoekscommissie wordt in bespreking gegeven. Enkele verhelderingsvragen worden gesteld. De classis gaat na bespreking en een kleine aanpassing akkoord met het rapport en de volgende aanbevelingen: Het gaat om een goede organisatiestructuur. Er zal regelmatig overleg zijn met EVGG over de verdere uitwerking van het beleid. Er wordt een goede verhouding gezocht tussen Woord en daad. En de veldwerker wordt het gezicht van de post. De ouderlingen M.P. Blokland en G. de Vos zijn bereid om samen de catechisatie voor Helpende Handen te verzorgen. De classis gaat akkoord. Een classisgemeente brengt het punt van de kerkelijke eenheid en verscheidenheid in om een groter draagvlak bij de gemeenteleden te bereiken, in de hoop op meer gebed in de binnenkamer. Als de gemeente Capel-

le-West het boekje van ds. G. Hoogerland wil verspreiden, kan dat. Er wordt besloten om namens de classis een schrijven te richten aan het deputaatschap Kerkelijke eenheid met het verzoek om de leden en de doopleden van de gemeenten meer bewust te maken van de zonde van kerkelijke verdeeldheid.

De commissie toerusting ambtsdragers wijst op een bijeenkomst op vrijdagavond 25 september. Dan wordt door het deputaatschap Kerkrecht de vernieuwde DKO en de nieuwe appelregeling besproken. Alle ambtsdragers uit de classis worden opgeroepen om hierbij aanwezig te zijn.

In de rondvraag vraagt een gemeente hoe om te gaan met het Heilig Avondmaal in deze coronatijd. Elke kerkenraad is daar autonoom in, maar er is alom zorg en verlegenheid. Geen eenvoudige zaak, want het gaat om de eenheid van de beker en de gemeente.

Ouderling R. Koster eindigt op de gebruikelijke wijze.

K. Bel, scriba classis Rotterdam

VERSLAG VERGADERING CLASSIS GOES 14 SEPTEMBER 2020

Ds. G.P. van Nieuw Amerongen heet namens de roepende kerk Wolphaartsdijk de afgevaardigden en belangstellenden hartelijk welkom, waarna hij ds. D. de Wit verzoekt de vergadering te openen. Deze memoreert onder meer de volgende zaken: Op 29 december 2019 was het 45 geleden dat ouderling J.A. Blik te Krabbendijke voor het eerst in dit ambt is bevestigd. Op 10 maart was het 35 jaar geleden dat D.M. Bijl in Krabbendijke werd bevestigd als diaken. Sinds 1995 is hij ouderling. J. Walhout was 25 jaar ouderling. In Nieuwdorp diende hij van 1993 tot en met 2006; sinds 2008 dient hij in Goes.

Op 12 januari heeft J. Jansen zijn ambt neergelegd. Hij was bijna 45 jaar diaken te Yerseke. Op 12 januari heeft A. van Stee zijn ambt neergelegd. Hij is 32 jaar diaken geweest in Yerseke. Op 31 mei heeft ouderling J.R. de Visser van Nieuwdorp om gezondheidsredenen zijn ambt neergelegd. Hij was ouderling vanaf 1999. Op 13 juni heeft diaken M.J. van den Berge zijn ambt in verband met zijn gezondheid moeten neerleggen. Hij heeft Hoedekenskerke ruim 4 jaar mogen dienen. Op 5 juli nam ouderling A. de Witte afscheid. Hij heeft 15 jaar als diaken en daarna 18 jaar als ouderling gediend in Wolphaartsdijk. Op 10 maart overleed oud-diaken Q. Pieper. Hij diende Krabbendijke van 1962 tot 2000.

Alle gemeenten zijn vertegenwoordigd. Aan de drie afgevaardigde diakenen wordt keurstem verleend. De wettigheid van de vergadering is hiermee vastgesteld.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: ds. G.P. van Nieuw Amerongen, preses; ds. C. van Krimpen en ds. D. de Wit, assessor; M. Blankenstijn, quaestor; P. van Vijven, scriba.

De notulen van de classisvergaderingen van 10 december 2019 en 20 augustus 2020 worden besproken, ongewijzigd vastgesteld en ondertekend.

De volgende ingekomen stukken zijn behandeld:

- Bericht van inschrijving van de classis Goes bij de Kamer van Koophandel (KvK) in het kader van e-herkenning.
- Correspondentie vanuit het Bureau Kerkelijke Dienstverlening over deze inschrijving.
- Verzoek van de kerkenraad van Waarde om dit als classisgemeenten gezamenlijk op te pakken.

In de nieuwsbrief van november 2019 van het Bureau Kerkelijke Dienstverlening is te lezen dat de kerkgenootschappen die zijn aangesloten bij het CIO voor alle gemeenten die nog niet zijn ingeschreven de vereiste gegevens bij het CIO zullen aanleveren. Vervolgens zal het CIO in samenwerking met de KvK werken aan de inschrijving.

- Van de jaarverslagen van de Raad van Advies van De Vluchtheuvel en van de Raad van Advies van Sirjon over 2019 wordt kennisgenomen. Een afgevaardigde vestigt de aandacht op de zin waarin de classisafgevaardigden opgeroepen worden 'om waar mogelijk binnen de gemeenten (doop)leden te interesseren voor een functie in de identiteitsgebonden zorg bij Siloah Gehandicaptenzorg'. Besloten wordt een Opmerkelijk in het Kerkelijk Nieuws te schrijven over de noodzaak van het voorzien in de identiteitsgevoelige beroepen in zorg en onderwijs.

Ten gevolge van de coronapandemie is het vertrek van ds. A.J. de Waard in een digitale classis-contracta geregeld. Het verslag hiervan is ter kennisgeving bij de agenda gevoegd.

De consulentschappen worden als volgt verdeeld: ds. C. van Krimpen: Borssele, Goes, 's-Gravenpolder, Hoedekenskerke, Krabbendijke en Nisse; ds. G.P. van Nieuw Amerongen: Kapelle-Biezeling en Kruijningen; ds. P.C. Vlot: Kortgene, Rilland en Wolphaartsdijk; ds. D. de Wit: Kamperland, Nieuwdorp, Waarde en Yerseke.

Over een ontvangen appelschrift wordt gesproken nadat de niet-ambtsdragers de vergaderzaal verlaten hebben.

De quaestor geeft een toelichting op het financieel verslag over 2019. Een voorstel om de vergoeding voor kerkvisitaties af te

schaffen, wordt aanvaard.

In de rondvraag komen de volgende zaken aan de orde:

Borssele vraagt of er in het kader van de AVG niet meer eenheid moet worden aangebracht in de vermelding in het Kerkelijk Nieuws van ziekenhuisopnames, attestaties en dergelijke. Kunnen bijvoorbeeld attestaties en het afgeven van een bewijs van lidmaatschap nog vermeld worden in een blad dat breder verspreid wordt dan in de eigen gemeente? Kan de redactie van het Kerkelijk Nieuws met een advies of richtlijn komen? Ouderling Koole antwoordt dat dit gebeurd is. De preses vraagt dit te herhalen.

Rilland vraagt om tijdig na te denken over de bezetting van de op basis van '...en met orde' nieuw te vormen classiscommissies. Besloten wordt om de bezetting van de classiscommissies te agenderen voor de vergadering van 13 januari.

De preses dankt de vergadering voor de aangename wijze van vergaderen. 'De Heere geve Zijn zegen over de genomen besluiten'. Ouderling J. Louwerse eindigt de vergadering, waarna de preses de vergadering sluit.

P. van Vijven, scriba classis Goes

BIJEENKOMST EVANGELISATIEWERK LEIDSCHER RIJN

Op woensdag 14 oktober (19.30 uur) wordt in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Utrecht een bijeenkomst gehouden t.g.v. het afscheid van Jos Kardol en een welkom voor Jaco Hakkenberg als nieuwe veldwerker. Wegens de coronamaatregelen kunnen alleen genodigden fysiek de avond bezoeken.

De avond is te volgen via www.gergemutrecht.nl/kerktijden

“

STOP TOCH UW OREN NIET TOE VOOR DE ROEPSTEM VAN DE HEERE, OPDAT HIJ UW OPSTAND NIET ZAL VERGELDEN, DOOR NIET NAAR U TE LUISTEREN OP HET MOMENT DAT U TOT HEM GAAT ROEPEN.

THOMAS BOSTON

Berichten

REFORMATORISCH HERSTELLINGSOORD IN OOST-NEDERLAND

Namens de reformatorische kerken in de gemeente Barneveld wordt gewerkt aan de oprichting van een eerstelijns voorziening, of herstellingsoord, op reformatorische grondslag. Het initiatief is genomen door enkele kerkenraden van de Geref. Gemeenten, Geref. Gemeenten in Nederland, Hersteld Herv. Kerk en de Oud Geref. Gemeenten in Nederland. Hiervoor is de stichting Sela opgericht. De bestuursleden zijn lid van deze gemeenten.

Om te onderzoeken hoe groot de behoefte is aan deze voorziening is in overleg met het deputaatschap Diaconale en Maatschappelijke Zorg (DMZ) van de Geref. Gemeenten

besloten een landelijk onderzoek te laten uitvoeren binnen de genoemde kerkverbanden. Dit onderzoek is bedoeld om te bezien of er naast de reeds bestaande voorzieningen behoefte is aan een dergelijke voorziening in het midden en oosten van het land. Het bestuur roept de kerkenraden, ook namens DMZ, van harte op tot deelname aan dit onderzoek, en wil u vragen om de vragenlijst zo volledig en zo spoedig mogelijk ingevuld terug te sturen. Het onderzoek wordt uitgevoerd door het onafhankelijk onderzoeksbureau USP Marketing Consultancy te Rotterdam. Zij zal u per e-mail uitnodigen voor het onderzoek. Indien nodig kunnen zij u ook telefonisch benaderen. Het invullen van de vragenlijst duurt ongeveer zeven minuten,

deelname is anoniem.

Indien gewenst kunt u voor informatie contact opnemen met een van de onderstaande bestuursleden van de stichting Sela: voorzitter C. van de Craats: cvdcraats@solcon.nl of secretaris J.G. Kraaijveld: jgkraaijeveld@solcon.nl

BOEKENMARKT IN ZEIST

De zendingscommissie in Zeist organiseert op vrijdag 9 oktober (15.00-20.00 uur) een boekenmarkt in de Rehobothkerk (Bergweg 26). Er is voldoende ruimte om volgens de RIVM-richtlijnen te handelen. De opbrengst is bestemd voor ZGG. Er is ruime parkeergelegenheid en een pinautomaat is aanwezig. Meer informatie: info@gergemzeist.nl

Kerkdiensten

Deze kerkdiensten zijn fysiek alleen toegankelijk voor eigen gemeenteleden onder de geldende maatregelen

ZONDAG 11 OKTOBER 2020

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 14.30 uur ds. F. Mulder; Alblasserdam 8.30 (H.A.) en 11.00 (H.A.) en 14.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Apeldoorn 10.00 uur ds. A.A. Brugge en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Arnhem 18.00 uur ds. A.A. Brugge; Barendrecht 19.00 uur ds. L. Blok; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 14.00 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen (in Dorpskerk) 11.30 en 16.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 16.00 uur ds. W. Silfhout; Berkenwoude 10.00 en 19.00 uur ds. W. Silfhout; Bodegraven 10.00 uur ds. W. Harinck en 19.00 uur ds. G.J. Baan; Borssele 9.30 (H.A.) en 14.00 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Brakel 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; De Valk-Wekerom 9.30 en 15.00 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-

Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. J.W. Verweij; Deventer 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 uur ds. R.A.M. Visser en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 15.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur stud. M. Boersma en 16.00 uur ds. D.W. Tuinier; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. P.D. den Haan; Enter 9.30 (H.A.) en 15.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Goes 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; 's-Gravenzande 19.00 uur ds. H. Brons; Groningen 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Haamstede 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 15.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur ds. G. Pater; Hilversum 16.00 uur stud. P.J. de Raaf; Hoofddorp 19.00 uur ds. J. Schipper; Hoogeveen 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Houten 19.00 uur ds. W. Harinck; Kampen 9.30 uur ds. D.W. Tuinier en 15.30 uur stud. M. Boersma; Kamperland 16.30 uur ds. C. Harinck; Kapelle-Biezeling 10.00 uur

(openb. bel.) ds. C. Harinck en 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. J. Schipper; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 (H.A.) en 14.30 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Leerdam 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Leiderdorp 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Lelystad 18.30 uur stud. M. Boersma; Marknesse 15.00 uur ds. J.B. Huisman; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Melissant 15.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 18.30 uur ds. S. Maljaars; Moerkapelle 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Naaldwijk 9.30 uur ds. J. Driessen en 19.15 uur ds. G.W.S. Mulder; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwerter Aa 19.00 uur ds. A. Schot; Nieuwerkerk 14.30 uur ds. K. Boeder; Nieuwe-Tonge 10.00 en 18.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Nijkerk 18.30 uur ds. M. Joosse; Nisse 9.30 en 15.30 uur ds. M. Karens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ooltgensplaat 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Oostburg 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. J.B. Zippo; Oosterend 10.00 en 16.30 uur ds. A. Vermeij; Oostkapelle 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. W.

Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Oude-Tonge 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Poederoijen 14.30 uur ds. C. Hogchem en 19.00 uur stud. L. van der Kuijl; Puttershoek 9.30 (H.A.) en 13.30 uur (H.A.) ds. M.H. Schot; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 16.00 uur ds. J. Driessen; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. G.J. Baan; Rotterdam-Centrum 14.30 uur ds. A. Verschuure; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 14.00 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur stud. J. Beens; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 en 16.00 uur stud. L. van der Kuijl; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. P. Mulder; Terwolde - De Vecht 14.30 uur stud. J. Beens; Tricht-Geldermalsen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. P. Mulder; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 uur ds. J. IJsselstein en 16.00 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 15.00 en 18.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. H. Brons; Waarde 14.00 uur (H.D.) ds. J. van Rijswijk; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 15.00 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Woerden 10.00 en 18.30 uur stud. P.J. de Raaf; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Zwijndrecht 9.30 en 15.00 en 18.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 19.00 uur ds. D.W. Tuinier.

DINSDAG 13 OKTOBER 2020

Dirksland 19.30 uur ds. K. Boeder; Drachten 19.30 uur ds. J. van Laar; Ede 19.30 uur (voor de zending) ds. G.W.S. Mulder; Lisse 19.45 uur ds. M. Blok; Moerkapelle 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Oosterland 19.30 uur ds. M. Joosse; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. C.J. Meeuse; Uddel 19.30 uur (GBS-dienst) ds. B.J. van Boven; Veenendaal 14.00 uur (huw.bev.) ds. B. Labee.

WOENSDAG 14 OKTOBER 2020

Dinteloord 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; Goudswaard 19.30 uur ds. D. de Wit; Herkingen 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Hilversum 19.45 uur ds. C. van Ruitenburg; Hoedekenskerke 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Hoogeveen 19.30 uur ds. A. Verschuure; Kootwijkerbroek 13.00 (huw.bev.) en 15.00 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Kriningen 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Middelharnis 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. G. van Manen; Nieuwer ter Aa 19.30 uur ds.

C. Sonneveld; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Opheusden 19.30 uur ds. W. Mouw; Oude-Tonge 19.30 uur ds. W.A. Zondag; Poederoijen 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Rhenen 19.30 uur ds. F. Mulder; Rijssen-West 19.30 uur ds. P.D. den Haan; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur stud. L. van der Kuijl; Sliedrecht 19.45 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.30 uur ds. G.J. Baan; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Tricht-Geldermalsen 18.30 uur (huw.bev.) ds. P. Mulder; Westzaan 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Zeist 19.30 uur ds. E. Bakker; Zwolle 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

DONDERDAG 15 OKTOBER 2020

Aalburg 19.30 uur ds. C. Hogchem; Aalst 19.30 uur ds. G. van Manen; Alblasserdam 13.15 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. A. Verschuure; De Valk-Wekerom 13.30 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; Genemuiden 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. G. Beens; Naaldwijk 19.45 uur ds. F. Mulder; Ouddorp 19.00 uur (openb. bel.) ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Scherpenisse 14.00 uur (huw.bev.) ds. M. Blok; Sint Annaland 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Spijkenisse 19.45 uur ds. W. Harinck; Waardenburg 19.30 uur ds. L. Blok.

VRIJDAG 16 OKTOBER 2020

Barneveld-Centrum 14.00 uur (huw.bev.) ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 14.00 uur (huw.bev.) ds. J. van Laar; Dordrecht 14.30 uur (huw.bev.) ds. W.A. Zondag; Rijssen-West 14.00 uur (huw.bev.) ds. P.D. den Haan; Tholen 14.30 uur (huw.bev.) ds. M. Blok; Urk 16.00 uur (huw.bev.) ds. A.J. de Waard; Veenendaal 13.30 uur (huw.bev.) ds. B. Labee.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 11 OKTOBER 2020

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.00 uur evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merkssem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merkssem) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

☛ HULPVERLENING

☛ COACHING

☛ TRAINING

☛ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke

T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuijl.nl

I www.praktijkdenuijl.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Huurhuis/-appartement gezocht door jong stel; ± feb '21; tussen Utrecht-Doorn; 2+ kmrs en tuin/balkon.
Tips/woning? 0627331693;
jongstelzoekthuis@hotmail.com

Te huur woning, alles beg. grond, bij voormalige boerderij, voor bijv. ouder echtpaar, vrij en mooi uitzicht. Tussen Scherpenzeel en Leersum. Tel. 0343 481464.

EEN KIJKJE IN DE 'KEUKEN' VAN DE PREDIKANT

Nieuw! In het boek 'Preken is een liefdedienst' vertellen 15 predikanten over de weg naar het predikambt, de voorbereiding op de preek, toelevens naar de zondag en tal van andere aspecten van de prediking, zoals exegese, contact met de hoorders en de tale Kanaans. Aan het woord komen o.a. de predikanten: C.P. de Boer, M. Goudriaan, J.M.D. de Heer, A.T. Huijser, G. Kater, A. Kort en J. Schipper.

Het boek telt 304 pagina's en is verkrijgbaar voor **€ 19,90**

Bestellen: belzen@filternet.nl/
06-39123940 of 06-24128289

Oranjehof en 's Heeren Loo zoeken **BEGELEIDERS**

voor de nieuwe
woonlocatie Groenhof in Elspeet

Zelfstandig wonen, met begeleiding op maat
voor mensen met een beperking.

Kijk voor
meer informatie
over de vacature op
www.oranjehof.org

Zorgcentrum Oranjehof | Staverdenseweg 34, 8075 AR Elspeet | 0577 49 22 78

Van Kooten
TUIN & BUITEN LEVEN®

VACATURES

VERKOOPADVISEURS

Amersfoort, Hoofddorp

MONTEURS

(ALUMINIUM VERANDA'S)

Numansdorp, Hoofddorp

MAGAZIJN- MEDEWERKER

Numansdorp

Interesse? Bel +31(0)186 655 990 of e-mail je CV naar
vacature@vankootentuinenbuitenleven.nl

www.vankootentuinenbuitenleven.nl/vacature

WWW.KERKINTERIEURS.NL

TE HUUR. D.V. 1 december a.s. komt onze woning in **Rijssen** vrij. Deze 2-onder-1 kapwoning met 3 sl.kamers en garage-berging willen wij voor langere tijd verhuren, minimaal 2 jaar. Instapklaar. Inl.: tel. 06 22 91 16 97.

Thuis uw nieuwe vloer kiezen!

PVC, Parket, Laminaat, tapijt.
Afspraak maken? 06-19557166
DE VLOERENKONING.NL

Vanaf 13 okt in bkh...: **De dominee uit het Achterbuurtje**, Uit het leven van ds. E. Venema, T. Zegers-Venema en herdruk dagboek **Op Gods leerschool**, ds. E. Venema, www.ramshoorn.nl

VERBOOM FOTOKAARTEN

bestaat 12,5 jaar!
Gebruik kortingscode 'jubileum2020' op verboomfotokaarten.nl

Omega-3 Plus van Neolife tot voordeel van: concentratie, geheugen, soepele gewrichten, onrust in het hoofd, energie, als ontstekingsremmer.
Kommie: 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

Begrafenisonderneming

 Treur

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begrafenisondernemingtreur.nl

www.begrafenisondernemingtreur.nl

Zoekt u een mediator
of
organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

Uitnodiging

Alle kinderloze echtparen nodigen wij van harte uit voor onze bijeenkomst
D.V. zaterdag 14 november 2020
in de Bethelkerk, Sigmondstraat 47 te
Werkendam. Inloop 14.00 uur, opening 14.30 uur

Ds. H.J. Agteresch houdt voor ons een
inleiding. Ook is er ruimte voor vragen en
ontmoeting. Hartelijk welkom!

**Gezegend gezin
Zonder kinderen rondom uw tafel**

*Revoke wil echtparen met een onvervulde kinderwens
ondersteunen door Contact, Voorlichting en Bezinning.*

Wilt u meer informatie:
kijk op www.revoke.nl, mail
naar algemeen@revoke.nl
of bel 0318 - 45 65 87.

50 JAAR

Jubileumboek Rehobothschool

€22⁵⁰

Dit jaar bestaat de Rehobothschool in Uddel 50 jaar en in D.V. december 2020 verschijnt er een schitterend jubileumboek. Met de geschiedenis en het voortbestaan van de school (door Geesje Vogelaar-van Mourik op boeiende wijze in verhaalvorm beschreven), interviews met o.a. ds. A. Geuze, ds. J. Roos en ds. A. van Voorden en veel foto's!

Bestel via jubileumboek-rhbu.nl

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Wilt u weer sterker in het leven staan?

Brouwer Psychologen biedt kinderen, jongeren en volwassenen hulp bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Onze medewerkers helpen u gedreven en betrokken verder vanuit onze christelijke identiteit. Lees hoe wij er voor u en jou kunnen zijn op www.brouwerpsychologen.nl. Of bel ons op **0180 - 426955**.

Locaties

Ridderkerk, Barneveld en Geldermalsen

Julia's
baby- en kinderkleding

De nieuwe collectie ligt al in de winkel!

U kunt bij ons terecht voor bruilofts-,
rouw-, doop-, zondagse- of schoolkleding.
Onze maten gaan vanaf 44 tot 176.
www.juliaskleding.nl

HUIZE
Winterdijk

Extra handen zijn hard nodig!
**Verzorgende IG
(Wijk)verpleegkundige**

Solliciteren? Bezoek onze website voor alle vacatures!
www.huizewinterdijk.nl/vacatures

Vos
begrafenisverzorging

Wij verzorgen alléén begrafenissen in elke woonplaats in Nederland, maar voornamelijk op de Veluwe, in Kampen en omgeving en in Rijssen en omgeving.

Dag en nacht bereikbaar én beschikbaar.

Regio Kampen, IJsselmuiden, Genemuiden
Ditmar Markusse tel. 038-3332383

Regio Rijssen, Enter, Wierden
Mark Vos & Anja van den Belt tel. 0548-540053

Regio Veluwe en omliggende gebieden
Benny Vos & Mark Vos tel. 0577-401689

Vertrouwd verzorgd

www.begravenisverzorgingvos.nl

**PROFIJT
ISOLATIE**

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie

De specialist in het milieubewust
isoleren van uw woning

Vloerisolatie
Spouwisolatie
Dakisolatie
Gevelisolatie

www.profijtisolatie.nl

**HANDHYGIËNE IS
BLIJVEND BELANGRIJK!**

Vloerstickers, handgel, dispensers en zuilen
Vandaag besteld = morgen in huis

Desinfectiezuil

- zeer degelijk
- incl. dispenser
- incl. handgel
- op voorraad(!)

CORONASTICKERS.NU

JOH. DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898

**UW ORGEL- ÉN
PIANO SPECIALIST**

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

Boekhandel
De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

**PROBLEMEN MET
VERSLAVING?**

Addisa
safety for addicts

Wacht niet langer!
Er is hulp!

085 - 0601964
www.addisa.nl

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

VAN STAVEREN
Begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect
Dag en nacht bereikbaar **0172 23 33 38**
vanstaverenbegrafenisverzorging.nl

HKS-Mediation, voor goed gesprek,
als je er samen niet meer uitkomt,
in je huwelijk, kerk of school.
www.hksmediation.nl

**Zorggeschikte
appartementen
in Uddel**

In Uddel komen 30 nieuwe zorggeschikte
appartementen nabij winkels en kerken.
Eigentijds, energiezuinig ontwerp met een
gemeenschappelijke ontmoetingsruimte.

Bel met Gertrude op
06 30 07 01 88 of kijk op
www.wilhelminahofuddel.nl

WILHELMINAHOF

Cursussen Oudvaders

Cursus John Owen
Bij U is vergeving
Digitaal €59.50 Schriftelijk €69.50
Prijs is inclusief boek

Actie Actie

Voor meer info of cursussen zie de website
Vraag een gratis brochure aan.
tel. **0118-583025 / 0172-532796**

Houtsnijwerk.nl

Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@klikSAFE.nl

**Boeken ter recensie en vragen voor
rubriek "Vraag en antwoord"**
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@klikSAFE.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@klikSAFE.nl

**Aanlevertijd van kerknieuws en berich-
ten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.**

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk**
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan
Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aange-
leverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

**Abonnementenprijzen
(bij vooruitbetaling):**
voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van
de) aangekondigde boeken.

Op je knieën

Buig jij elke dag je knieën als je bidt? God is zo groot en heilig en wij zijn zo klein en onheilig. Het is goed dat je dit steeds weer opnieuw beseft.

In Gods Woord lezen we van zoveel kinderen van God die voor de Heere hebben geknield. Elia dacht dat hij als enige nog zijn knieën voor de God van Israël boog. Lees het maar in 1 Koningen 19 vers 14. 'Ik heb zeer geijverd voor den HEERE, den God der heirscharen, want de kinderen Israëls hebben Uw verbond verlaten, Uw altaren afgebroken en uw profeten met het zwaard gedood; en ik alleen ben overgebleven.' Maar dan zegt de Heere tot hem: Er zijn er nog zeventuizend die hun knieën voor de Heere buigen en niet voor een afgod.

Waar buig jij je knieën voor? Misschien ook wel voor een afgod. Een afgod is iets waar jij veel mee bezig bent en die je afhoudt van de Heere en Zijn dienst. Kijk eens naar je eigen leven. Hoe lang en hoe vaak zit je bijvoorbeeld per dag op een smartphone of achter een iPad of computer? Lig je ook zoveel tijd op je knieën? Waar heb jij je hart op gezet? Op de beste voetballers van Nederland? Op je hobby's, geld of je merkkleding? Op... (vul zelf maar in.) Of is het je verlangen dat je ook bij één van die zeventuizend mag behoren?

Misschien voel jij je dan ook weleens alleen. Net als Elia. Maar als je voor de Heere mag buigen en Hem dienen, zal Hij voor je zorgen. 'Het vrome zaad van die op God betrouwden, zal, door Zijn kracht, Hem dienen, voor Hem leven' (Psalm 22:15, berijmd). Dan ken jij een plekje in huis waar je je knieën buigt en bidt of de Heere je kracht wil geven om gehoorzaam aan Zijn Woord te mogen blijven. In deze wereld vol van verleidingen.

A. JANSE-PIETERMAN, RIJSSEN

ELSKE WAARHEEN?

ELSKE MERKT DAT VADER HAAR SOMS
BEZORGD AANKIJKT. HIJ VINDT MAAR
DAT ZE ZO WIT ZIET.

Toen ze pas eens samen waren, vroeg vader: 'Elske, wat is er?' 'Niks', had ze alleen maar geantwoord. En vader had niet verder gevraagd. Hoewel Elske alles wil vergeten, kan ze het niet. Ook nu, in de schemerende stilte, gaan haar gedachten vanzelf weer naar opa en oma. Wat was 't vorig jaar met oudejaarsavond alles anders! Ze was met opa en oma naar de kerk geweest en uit de kerk waren Heleen met haar vader en moeder meegegaan naar de boerderij. Heleen en zij hadden het samen bedacht en ze hadden net zo lang 'gezeurd' tot het doorging. Wat was het een fijne avond geweest. Later op de avond waren Heleen en zij aan het puzzelen gegaan. Ze hadden toen een echte puzzelmanie. Bij Heleen waren ze met een grote legpuzzel bezig en bij Elske ook. Die van haar was een groot zeilschip. Later wilde haar vader ook even meepuzzelen, maar ze vonden dat hij het helemaal niet eerlijk deed. Hij zocht de makkelijkste stukjes bij elkaar, zoals die van een vlag. Plagend hadden ze hem weggeduwd. Hij mocht wel meedoen, maar dan zoals zij het deden. Ze hadden eerst de omtrek gemaakt en toen waren ze met de golven begonnen. Moeilijk dat het was! Om half twaalf waren ze gestopt. Elske kan zich alles nog heel goed herinneren. Oma had broodjes met zalm klaargemaakt en het was net of ze gewoon zaten te eten, ook al was het al nacht. Daarna had opa uit de Bijbel gelezen en gebeden. Het was een wonderlijk jaar geweest, had opa gezegd. Een jaar, waarin ze er zomaar een schoonzoon en een kleindochter bij gekregen hadden. Wat was de Heere goed voor hen.

Ds. Labee over:

Op de sabbat, dat is op de rustdag...

Is het instellen van de zondag geen menselijke instelling?

Eén dag

Er liggen inmiddels verschillende vragen rond de nieuwtestamentische rustdag, onze zondag of liever de dag van de Heere. Wellicht is het bekend dat de Engelse puriteinen spraken over de christelijke sabbat (Christian Sabbath). Op deze pagina gaan we alleen in op de vraag of het klopt - zoals

een vraagsteller hoorde beweren - dat pas in de derde eeuw christenen de eerste dag van de week als dag van samenkomst gingen houden.

Het is juist dat de eerste christelijke keizer Flavius Valerius Aurelius Constantinus (ca. 273-337), bekend geworden onder de naam Constantijn de Grote, wetten uitvaardigde om de eerste dag van de week als rustdag te houden. Maar het is *geschiedvervalsing* als men beweert dat christenen pas vanaf dát moment de opstandingsdag van de Heere Jezus Christus als rustdag heiligden. De Heilige Schrift geeft vele aanwijzingen die bevestigen dat de eerste christengemeente samenkwam op de eerste dag der week, nadat de Koning van de Kerk op die dag Zichzelf levend vertoonde na Zijn opstanding. Het sacrament van het Heilig Avondmaal werd dan bediend (Hand. 20:7) en de collecte werd ingezameld (1 Kor. 16:2). De oude apostel Johannes was 'in de geest op de dag des Heeren' (Openb. 1:10m). De kanttekening (29) noemt daarbij bovenstaande Schriftplaatsen en schrijft: 'Dat is, den eersten dag der week, alzo genaamd omdat Christus op dien dag is opgestaan van de doden, en omdat de dienst des Heeren alrede op dien tijd van de Christenen, in plaats van den sabbat, werd gepleegd, gelijk alle oude leraars getuigen en ook af te leiden is uit Hand. 20:7 en 1 Kor. 16:2. Op dien dag dan, die tot den godsdienst was geheiligd, is aan Johannes, met heilige bedenking bezig zijnde, omdat hij in een plaats was waar alsdan nog geen vergaderingen schijnen

geweest te zijn, deze openbaring geschied'.

Graag verwijzen we voor een Schriftuurlijke bezinning op het houden van de sabbat naar de mooie brochure 'Gedenk de sabbatdag' van ds. P.D. den Haan (Lectori Salutem, nr. 166). In twintig pagina's wordt de Goddelijke leiding in de vervulling van de sabbat onder het Oude Verbond naar de nieuwtestamentische sabbat beschreven.

Zoals onze vaders in de kantlijn van onze Statenbijbel hebben geschreven, ook in de kerkgeschiedenis zijn er vele 'bewijzen'. In de brieven van Ignatius van Antiochië (ca.35/50-110/117), die bisschop was van Antiochië, kunnen we al lezen dat de christenen de dag des Heeren houden en niet de oudtestamentische sabbat. Een niet-christelijke stadhouder, Plinius de Jongere (62- ca.113), schrijft aan keizer Trajanus (53-117) hoe hij met christenen omging. Hij vertelt dat christenen nog vóór de zon was opgegaan op de eerste dag van de week samenkwamen en in hun samenkomsten liederen ter ere van Christus als God zongen.

Het merendeel van de christenen in de eerste eeuwen moest weliswaar overdag werken voor hun meesters. Voor zonsopgang en na zonsondergang werden dan echter op de eerste dag de samenkomsten gehouden. En alle eeuwen door is er een smal spoortje geweest van sabbattisten die ondanks het getuigenis van Gods Woord en de gegevens uit de geschiedenis van Gods Kerk de oudtestamentische rustdag hielden. Zelfs de Reformatie heeft dit stroompje niet kunnen stoppen.

Al de dagen

Treffend is de uitleg van onze Heidelbergse Catechismus op het vierde gebod in antwoord 103. Daar gaat het niet over vormendienst of zondagschristendom. Maar we horen een ware christen vanuit het leven der genade getuigen: 'Eerstelijc, dat de kerkdienst, of het predikambt, en de scholen onderhouden worden, en dat ik, inzonderheid *op den sabbat, dat is op den rustdag*, tot de gemeente Gods naarstiglijk kome, om Gods Woord te horen, de sacramenten te gebruiken, God den Heere openlijk aan te roepen, en den armen Christelijke handreiking te doen; ten andere, dat ik al de dagen mijns levens van mijn boze werken ruste, den Heere door Zijn Geest in mij werken late, en alzo den eeuwigen sabbat in dit leven aanvange'.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.

